

Таким чином, проектна методика реалізує особистісний підхід до студентів, що вимагає передусім ставлення до студента як до особистості з його потребами, можливостями та устремліннями.

Список використаних джерел:

1. Зимняя И. А. Педагогика обучения иностранным языкам в школе / И. А. Зимняя. М.: Просвещение, 1991. – 222 с.
2. Программы для общеобразовательных учреждений. Иностр. языки (англ., нем., фр., исп.) 1–11 кл. общеобразовательных учреждений. – М.: Просвещение. 1997. – 175 с.

Негрівода О.О.

*кандидат педагогічних наук, викладач,
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського»*

НАВЧАННЯ ІНШОМОВНОГО ЛЕКСИЧНОГО МАТЕРІАЛУ: КОМУНІКАТИВНО-КОГНІТИВНИЙ ПІДХІД

Необхідність навчання іноземної мови на засадах комунікативно-когнітивного підходу в сучасних умовах обумовлено вимогами сьогодення щодо організації навчального процесу у ВЗО у відповідності до пізнавальних особливостей та уподобань особистості, для розвитку у них необхідного уявлення про систему досліджуваної мови і здатності до реального спілкування в іншомовному середовищі.

Під комунікативно-когнітивним підходом розуміють таку організацію навчального процесу, яка поєднує свідоме навчання мови в процесі комунікативної взаємодії студентів, і забезпечує участь кожного з них в якості об'єкта й суб'єкта пізнавальної діяльності одночасно [1, с. 70].

Первісним принципом комунікативного підходу є навчання мови в процесі комунікативної взаємодії. На думку дослідниці В. Причини головним призначенням іноземної мови як навчального предмета – стати засобом спілкування учнів завдяки сформованим комунікативним умінням у говорінні, розумінні на слух (аудіюванні), читанні та письмі. Автор вважає, що основою комунікативного підходу є переорієнтація на комунікативну компетенцію як провідну, на спонтанність і природність комунікації з урахуванням індивідуальних рис особистості [3, с. 195].

Вітчизняний методист Ю. Пассов зробив значний внесок у розробку й впровадження у навчання комунікативного підходу. На думку автора, комунікативний підхід заснований на тому, що процес навчання є моделлю процесу живої комунікації [2, с. 33].

О.Тарнопольський визначає, що «найвищою формою комунікативного підходу до навчання іноземної мови є занурення в іншомовне середовище, де професійні проблеми обговорюються мовою, що вивчається. У такому разі

вивчення мови відбувається одночасно з вивченням предметного змісту спеціальності» [5, с. 72].

Когнітивний підхід до навчання мови полягає в засвоєнні теорії мови, яка вивчається переважно у вигляді роботи над вивченням правил фонетики, граматики і слововживання. «Механічному запам'ятовуванню відводиться незначна роль, а на противагу йому акцент робиться на свідомому конструюванні висловлювання іноземною мовою» [4, с. 329].

Когнітивний підхід в навчанні спрямований на формування критичного мислення: вміння проводити відмінності між фактичними відомостями та оціночними судженнями, фактами і припущеннями; уміння виділяти логічні види зв'язку, специфічні предметні види зв'язків; уміння виявляти фактичні та логічні помилки у міркуваннях, відрізнити істотні доводи від тих, що не відносяться до справи, розмежовувати обґрунтовані й необґрунтовані оцінки та ін.

Оволодіти лексикою іноземної мови означає добитися високого рівня володіння мовою. Для людини, яка вивчає іноземну мову, лексика нерідної мови завжди викликає значні труднощі, особливо у тому випадку, коли в рідній мові немає аналогічної за образом і значенням лексичної одиниці. Тому особливу увагу слід приділити комунікативно-когнітивному підходу у навчанні іншомовного лексичного матеріалу.

При визначенні системи роботи з англійською лексикою необхідно, перш за все, враховувати здобутки сучасної методики виділення мовного, комунікативного та культурологічного компонентів у навчанні лексикології на заняттях з англійської мови, нові вимоги до змісту й організації занять, нетрадиційні методи й засоби навчання.

Усвідомлення студентами особливостей функціонування даних мовних одиниць, свідоме їх використання у побудові текстів, продукування самостійних висловлювань, у нашому випадку, з органічним використанням лексичного матеріалу, активізує мовленнєві процеси, розвиває мовну свідомість і удосконалює мисленнєву діяльність студентів.

Отже, основними передумовами адекватного засвоєння лексичних одиниць англійської мови є правильно розкрита їх смислова структура, розуміння вмотивованості їх значення, ілюстрація значення у відповідних типових ситуаціях і закріплення матеріалу, який вивчається, на спеціально розроблених вправах.

Практика викладання практичного курсу англійської мови, бесіди з викладачами, результати діагностики знань і контрольних зрізів показують, що у студентів на недостатньому рівні сформовані навички оперування складною в семантичному відношенні лексикою, що входить в системні об'єднання лексичних одиниць, причому найбільші труднощі студенти зазнають при використанні такої лексики в продуктивних видах мовної діяльності. При продукуванні власних висловів студентам важко у виборі точної лексичної одиниці для виразу думки, вони допускають помилки в сполучуваності слів, мова студентів багато в чому позбавлена барвистості і виразності.

Усі вказані вище чинники свідчать про необхідність кількісного збагачення словникового запасу студентів і якісного вдосконалення їх лексичних навичок у різних видах мовленнєвої діяльності, про важливість розробки методики, яка б дозволила синтезувати програмний лексичний матеріал і цілий пласт важкої в семантичному відношенні лексики, об'єднаної семантичною схожістю і відмінністю, володіння якої на високому рівні і характеризує наближення комунікативної компетенції студентів до компетенції освічених носіїв мови.

Таким чином, комунікативно-когнітивний підхід є безумовною не обхідністю при навчанні іноземних мов у різних типах освітніх установ. Такий підхід наголошує необхідність концентрації особливої уваги на формування в студентів адекватного уявлення про систему мови, здатності до мовних дій різної спрямованості з цим матеріалом. Особливу увагу слід приділити ефективним методам та прийомам роботи комунікативно-когнітивного підходу з іншомовним лексичним матеріалом у процесі спеціальної підготовки майбутніх учителів.

Список використаних джерел:

1. Игнатова И. Б. Коммуникативно-когнитивный подход в современной лингвометодике обучения РКИ / И. Б. Игнатова // Мир русского слова. – 2007. – № 3. – С. 69–72.
2. Пассов Е. И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению / Е. И. Пассов. – [2-е изд.]. – М.: Просвещение, 1991. – 223 с.
3. Причина В. В. Комунікативно орієнтований підхід до навчання учнів англomовному спілкуванню / В. В. Причина // Таврійський вісник освіти. – 2012. – № 4. – С. 195–201.
4. Проскуріна Я. І. Комунікативно-когнітивний аспект професійно-орієнтованого мовного навчання іноземних студентів медичного профілю / Я. І. Проскуріна // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2012. – № 4 (22). – С. 327–334.
5. Тарнопольський О. Б. Методики навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому навчальному закладі освіти / О. Б. Тарнопольський. – К.: Інкос, 2006. – 248 с.